

Jan POPCZYK

Energy safety of Poland in the eyes of scientist and practitioner

Abstract

The best what can be done now for the development of the fuel market in Poland is to show the new perspective, in which electricity, heat and transportation sectors compete (in a very similar conditions) to get the same fuels, and especially the renewable fuels. Such a competition is already going on enforced by the fundamental unification of energy technologies and development of new generation fuels. The political influences are also in place like Climate-Energy Package 3 x 20 (in 2020 perspective) and currently carried on works on the IPPC Directive (2016 perspective) which is of the highest significance for heat sector.

The author undertakes the difficult issue and confronts three concepts. The first concept (that allows for politics and corporations influences) is the continuation of the Polish system of support with the basic role of: system of certificates (currently for green energy and cogeneration) and administrative allocation permits for CO₂ emissions. The second concept (evolutionary in the sphere of mechanisms and revolutionary in the sphere of effects, with simpler procedures but still quite complicated) rely in introduction of the unified system of green electricity, green petrol (liquid biofuels), green heat and green gas (biomethane). The third concept (radical as concerns the mechanisms, evolutionary in the sphere of effects and the most simple as concerns procedures) rely in "taxation" of fuels adequate to the emission they cause.

KEY WORDS: energy market, fuels, biomass, external costs, power sector, green energy, energy technologies

Jan POPCZYK

Bezpieczeństwo energetyczne Polski oczami naukowca i praktyka

STRESZCZENIE. Jeśli w 2008 roku chcemy się dobrze przysłużyć rozwojowi rynku paliw w Polsce, to w ten sposób, że pokażemy nową perspektywę, w której elektroenergetyka, ciepłownictwo i transport konkurują (w jednakowych warunkach) o te same paliwa, ale szczególnie o paliwa odnawialne. Do takiej konkurencji już się przyczyniają: fundamentalnie uniwersalizacja technologii energetycznych i rozwój paliw nowych generacji, a politycznie (regulacyjnie) Pakiet klimatyczno-energetyczny 3x20 (perspektywa 2020) i przygotowywana nowelizacja dyrektywy IPPC (perspektywa 2016), mająca podstawowe znaczenie dla ciepłownictwa.

W nowej perspektywie, zwłaszcza w świetle zamierzanego wprowadzenia pełnej odpłatności za uprawnienia do emisji CO₂ (po 2012 roku, jednorazowo dla elektroenergetyki wielkoskalowej i stopniowo dla ciepłownictwa), Polsce potrzebna jest klarowna redefinicja roli węgla. Z drugiej strony brak, nawet na poziomie Komisji Europejskiej, działań w kierunku integracji systemów karania (brudne paliwa/technologie) i wspierania (energia odnawialna/czyste technologie) w jeden system rynkowy, a także determinacja krajów członkowskich w podtrzymywaniu narodowych systemów wsparcia dla energii odnawialnej powodują, że redefinicja roli węgla będzie napotykać w Polsce zasadniczy opór.

Nie zwalnia to jednak autora niniejszego artykułu od podjęcia tego trudnego tematu, poprzez skonfrontowanie trzech koncepcji. Pierwsza z koncepcji (umożliwiająca polityczno-korporacyjne gry interesów) oznacza kontynuację polskiego systemu wsparcia, którego podstawą są: certyfikacja (obecnie zielonej energii elektrycznej i kogeneracji) oraz administracyjna alokacja uprawnień do emisji CO₂. Druga z koncepcji (ewolucyjna w sferze mechanizmów, radykalna w sferze efektów, prostsza od pierwszej proceduralnie, ale dalej skomplikowana) polega na wprowadzeniu jednolitego systemu zielonej energii elektrycznej, zielonej benzyny (biopaliwa płynne), zielonego ciepła i zielonego gazu (biometan). Trzecia koncepcja (radykalna w sferze mechanizmów, ewolucyjna w sferze efektów, i najprostsza proceduralnie) polega na „opodatkowaniu” paliw, odpowiednio do pochodzącej z nich emisji CO₂.

Podkreśla się tu, że zła decyzja (brak odwagi polityków i wysiłku koncepcyjnego naukowców) może spowodować bardzo szybkie upodobnienie się narodowych systemów wsparcia energii odnawialnej do Wspólnej Polityki Rolnej (ustanowionej w Traktacie Rzymskim o EWG), która jest balastem Europy już od kilkadziesiąt lat. Ale podkreśla się tu także, że powołanie Wspólnej Polityki Rolnej jeszcze (1957 rok) w społeczeństwie przemysłowym było bardziej uzasadnione niż obrona narodowych systemów wsparcia energii odnawialnej już (obecnie) w społeczeństwie wiedzy. W perspektywie polskiej jest to tym bardziej oczywiste, że dla Polski jednolity rynek certyfikatów zielonych (jeśli działałby on nawet odrębnie od rynku uprawnień do emisji CO₂) jest korzystniejszy niż narodowe systemy wsparcia energii odnawialnej.

Uwzględniając przełomowe znaczenie (na całym świecie) paliw i środowiska naturalnego dla

bezpieczeństwa energetycznego oraz krajowe uwarunkowania w tym obszarze proponuje się wykorzystać polską prezydencję w 2011 roku do wypromowania tożsamości Polski w UE, czyniąc hasłem przewodnim tej prezydencji racjonalizację narodowych systemów wsparcia OZE z perspektywą jednolitej internalizacji kosztów zewnętrznych środowiska i innych energetyki wielkoskalowej (tradycyjnej) i odnawialnej (w szczególności wiatrowej). Oczywiście to wymaga podjęcia natychmiastowych, zgodnych działań przygotowawczych wielu środowisk, dotychczas konkurujących ze sobą, a często nawet skonfliktowanych.

SŁOWA KLUCZOWE: rynek energii, paliwa, biomasa, koszty zewnętrzne, elektroenergetyka, zielona energia, technologie energetyczne